

Dokument nr. 8:143

(2001-2002)

Forslag fra stortingsrepresentantene Åslaug M. Haga, Rune J. Skjælaaen og Eli Sollied Øveraas om å etablere et nasjonalt forsøk med samarbeid mellom skole og idrettslag om tilbud til alle elever i grunnskolen om daglig fysisk aktivitet

Til Stortinget

Bakgrunn

Undersøkelser viser en alarmerende økning i livsstilssykdommer i befolkningen. Det faktum at vi både i arbeidslivet og på fritiden er mer stillesittende, kombinert med endrede kostvaner, resulterer i overvekt og økt forekomst av hjerte- og karsykdommer. Samtidig er stress blitt en folkesykdom, også hos barn ned i grunnskolealder.

En indikator på denne utviklingen er økningen i diabetes og bruk av blodtryksdempende medisiner. Hos barn og unge er det påvist dårligere motoriske ferdigheter. Nyere utenlandske studier viser en klar sammenheng mellom livsstil og utviklingen av astma hos barn. I Danmark er det påvist at barn som er i god fysisk form, har lavere risiko for å utvikle astma i voksen alder.

Det er vitenskapelig dokumentert at inaktivitet er vårt samfunns største livsstilsrelaterte risikofaktor. Forskning viser at selv ved relativt moderat økning i aktivitetsnivå, reduseres risikoen for hjerte-/karsykdommer, diabetes, flere typer kreft, psykiske lidelser, benbrudd m.m. Til tross for all denne kunnskapen om sammenhengene mellom fysisk aktivitet og helse, er det en sterk ubalanse mellom vår viten og hvordan vi faktisk organiserer samfunnet. Dersom vi skal lykkes i å snu en utvikling som produserer sykdom og dårlig livskvalitet, er det nødvendig å iverksette tiltak som virker forebyggende. Det er opplagt samfunnsøkonomisk lønnsomt å investere i god helse framfor stadig å løpe etter utviklingen med reparerende tiltak.

Grunnlaget for gode vaner og en god helse legges tidlig i livet. Det er derfor bekymringsfullt å registrere at 10-åringer i dag sitter på skolen, foran datamaskinen og/eller foran fjernsynet i gjennomsnittet 10 timer pr. dag. Den organiserte idretten rapporterer om stort frafall blant ungdom. Dagens 9-åringer er i gjennomsnitt 3,9 kg tyngre enn for få år tilbake. Et økende antall barn sliter med belastningsslidelser.

Det er klare medisinske årsaker til at barn bør

starte med regelmessig fysisk aktivitet tidlig. Blant annet fordi benmassen er ferdig utviklet i løpet av grunnskolealderen, noe som har betydning for den fysiske helsen resten av livet.

Skolen er den arena der barn og ungdom skal tilegne seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter, holdninger og vaner. I henhold til læreplanverket er det en oppgave for skolen å sette elevene i stand til å ta ansvar for egen helse. Dessverre velger en stor andel av skolene en timeplan med kun et minimum av timer avsatt til kroppsøving. Skolen bør ikke være en lukket arena, men samarbeide med frivillige organisasjoner i arbeidet med å gjøre skolen til en helsefremmende arena der barn og unge gis mulighet til å drive fysisk aktivitet daglig. Dette vil være et viktig bidrag for å legge til rette for en helsefremmende livsstil og understøtte det som gjør folk friskere.

I Buskerud er det etablert et regionalt samarbeid mellom Fylkeslegen, Statens Utdanningskontor, Fylkesmannen, Fylkeskommunen, Buskerud Idrettskrets, samt kommuner, skoler og idrettslag. Formålet er at barn og unge mellom 3 og 16 år skal drive fysisk aktivitet gjennom lek/aktiviteter minst én time daglig i barnehagen eller skolen. Ideen er hentet fra den svenske Bonkeflo-modellen der 900 skoler inngår i et nettverk og der myndighetene planlegger å gjøre modellen landsomfattende. Dette er et positivt tiltak som alle barn i den norske grunnskolen bør få anledning til å ta del i.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for et landsomfattende samarbeidsprosjekt mellom skolen og idrettsbevegelsen om å gi alle elever i grunnskolen mulighet til å drive fysisk aktivitet 1 time daglig.

13. juni 2002